

Pöytäkirja

2.12.2024

VN/30128/2021

VN/30128/2021-STM-39

2024/3: ESR+:n valtakunnallinen Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja työllistymisen tuki -johtoryhmä

Aika Maanantai 2.12.2024 klo 11:01–12:33

Paikka Teams

Läsnä

Johtoryhmän jäsenet

Annakaisa livari, STM (pj.)
Terhi Heinilä, STM
Henna Leppämäki, STM (liittyi kokoukseen 11:29)
Merja Hilpinen, OKM
Jenni Wessman, TEM
~~Niina Lamberg, Hämeen ELY-keskus~~
~~Marja Perälä, Lapin ELY-keskus~~
~~Jari Saarinen, Kaakkois-Suomen TE-toimisto~~
Irmeli Järvenpää, STM (sihteeri)

Johtoryhmän varajäsenet

~~Eveliina Pöyhönen, STM~~
~~Annamari Asikainen, STM~~

Riikka Huhtanen-Pitkänen, Hämeen ELY-keskus
~~Hannu Mars, Etelä-Savon ELY-keskus~~
Katriina Päivinen, Pohjois-Savon TE-toimisto
~~Anna-Katri Herranen-Haapaniemi, STM~~

Pysyvät asiantuntijat

Päivi Hämäläinen, STM
Jukka Anttila, Hämeen ELY-keskus
Juulia Hutri, Hämeen ELY-keskus
~~Anna Keto-Tokoi, THL, Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatiohanke (poistui klo 11:27)~~
Niina Kovanen, STM (liittyi klo 12:03)

Vierailevat asiantuntijat tässä kokouksessa

Antti Hietä, Hämeen ELY-keskus
Kalle Lautala, STM
Anna-Maria Isola, THL, Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatiohanke
Marko Nousiainen, THL, Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatiohanke (poistui klo 11:27)

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Annakaisa livari avasi johtoryhmän kokouksen kello 11:01. Todettiin osallistujat.

2 Kokouksen asialistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Kokouksen 19.6.2024 (2/2024) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta. Pöytäkirja on luettavissa Tiimerissä.

STM:n tasa-arvoyksikön Julia Silverion tilalle on johtoryhmän varajäseneksi palannut Annamari Asikainen.

TEM:llä ja Hämeen ELY-keskuksella on myös ollut jäsenmuutoksia; TEM:n Päivi Haavisto-Vuori on jäänyt pois

Postiosoite

Postadress

Postal Address

Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite

Besöksadress

Office

Meritullinkatu 8
Helsinki

Puhelin

Telefon

Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi

Fax

Fax

02951 63415
+358 2951 63415

s-posti, internet

e-post, internet

e-mail, internet

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

PL 33
00023 Valtioneuvosto

johtoryhmästä, ELY-keskuksen Niina Lamberg on siirtynyt johtoryhmän varsinaiseksi jäseneksi Sinikka Kaurasen tilalle ja Riikka Huhtanen-Pitkänen on tullut hänen varajäsenekseen. Hämeen ELY-keskus on toimittanut tiedon muutoksista STM:n kirjaamoon. Pyydettiin, että myös TEM toimittaa jäsenmuutokset STM:n kirjaamon kautta.

4 ESR+ -ohjelman ajankohtaiset, Hämeen ELY-keskus

Riikka Huhtanen-Pitkänen Hämeen ELY-keskuksesta kertoi ohjelman ajankohtaisista asioista. Ohjelmakausi on noin puolessa välissä ja toiminta hyvin käynnissä. EURA2021-järjestelmä aiheuttaa edelleen jonkin verran hidasteita ohjelman toteutukseen eikä esim. muutoshakemuksia ryhmähankkeille pystytä vieläkään tekemään.

Ensi vuonna organisaatiouudistus tulee näkymään ohjelman toteutuksessa ja työllisyysalueet tulevat hakemaan hankerahoitusta, mikä on huomioitava hakuja käynnistettäessä. Valtion aluehallinnon uudistuksessa on tarkoitus perustaa kymmenen alueellista elinvoimakeskusta, jotka keskittyvät jatkossa alueiden kehittämiseen ja rahoitukseen. Tulevilla elinvoimakeskustoilla on toimipaikkoja jokaisessa maakunnassa. Uudet elinvoimakeskukset aloittavat toimintansa vuoden 2026 alusta. Uudistus tulee vaikuttamaan myös Hämeen ELY-keskuksen organisaatioon. Päijät-Häme ja Uusimaa muodostavat yhden elinvoimakeskuksen sekä Pirkanmaa ja Kanta-Häme yhden elinvoimakeskuksen.

Hämeen ELY-keskuksessa on päättymässä määräaikaikaisuuksia ja resurssitilanne on haastava. Riikka Huhtanen-Pitkänen totesi, että tässä vaiheessa olisi tärkeää saada käynnistettyä laadukkaita hankkeita ja tehtyä mahdollisimman paljon hankepäätöksiä.

5 Koordinaatohankkeen ajankohtaiset kuulumiset

Anna Keto-Tokoi ja Marko Nousiainen THL:stä esittelivät Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatohankkeen toimintaa. Koordinaatiohanke on toiminut aktiivisesti kaikissa neljässä tehtäväkokonaisuudessaan: on tuettu rahoituksen saaneita valtakunnallisia ja alueellisia 4.3-hankkeita ja luotu edellytyksiä niiden keskinäiselle vuorovaikutukselle ja vertaisoppimiselle, lisätty hankkeiden osaamista liittyen vaikutusten arviointiin sekä toimintatapojen ja -mallien systemaattiseen kuvaamiseen, laajennettu osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon tietopohjaa ja lisätty tietoisuutta ja osaamista näistä teemoista.

Koordinaatohankkeen asiantuntijat ovat olleet yhteydessä kaikkiin 4.3:ssa aloittaneisiin hankkeisiin ja heillä on ollut kohtaamisia hankkeiden kanssa. Hankkeita tuetaan vaikutusten arvioinnissa ja toimintamallien kuvaamisessa, ja niille on järjestetty useita webinaareja. Osallisuusviikko on tulossa 3.–6.2.2025. Innokylään on luotu tietopankki, joka kokoaa toimintamallit.

Sähköisestä arviointimittaristosta on järjestetty kilpailutus, jossa saatiin viisi tarjousta. Hankintapäätös on tehty 11/2024, joten valitus aika on vielä menossa. Arviointimittariston rakentaminen käynnistyy, kun hallinnolliset toimet on saatu päätökseen. Mittaristossa on kolme osa-aluetta: Osallisuusindikaattori, Kykyviisari® ja Syrjinnän kokemukset ja paikkojen välttely -kysely. Pääsääntöisesti mittaristo suunnataan 4.3.:n hankkeille ja Kykyviisari®-osio soveltuvin osin myös 4.1.:n hankkeille.

Hankkeessa on ilmestynyt kaksi julkaisua: Isola, Anna-Maria (2024) *Lastensuojelun asiakasvanhempien kokemuksemppanuus: Analyysi vaikuttavista mekanismeista ja kustannusvaikutuksista ja Nousiainen, Marko (2024) Osallisuuden polarisoituminen – kuka saada syrjään jäävät mukaan*. Katsauksia osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen -sarja on avattu ja siinä on ilmestynyt kaksi laajempaa kokonaisuutta, joita päivitetään kaksi kertaa vuodessa. Yhdenvertaisen osallisuuden koordinaatohankkeella ja OKM:n Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden koordinaatio -rinnakkaishankkeella on yhteinen sähköpostilista ESR + 4.3. kehittämishankkeille. Tietoa levitetään aktiivisesti myös eri THL:n kanavien kautta, tehdään asiantuntijavaikuttamista ja esiinnyttään sidosryhmätilaisuuksissa. Sivustolle thl.fi/tasaarvohankkeessa on viety materiaalia sukupuolten tasa-arvon edistämisen tueksi, mm. tasa-arvon tarkistuslistat hakijalle, hankepäällikölle, arvioijalle ja rahoittajalle.

Puheenjohtaja kysyi, kuinka paljon henkilöitä arviointimittariston kyselyillä on tarkoitus tavoittaa ja ovatko kyselyt jatkossakin hyödynnettäviä. Marko Nousiainen vastasi, että ihan tarkkaan ei vielä voida tietää, miten arviointimittariston kyselyt tulevat tavoittamaan vastanneita. Tämä riippuu siitä, kuinka laajasti hankkeet tulevat ottamaan mittariston käyttöönsä. Tavoitteena koordinaatohankkeella on kuitenkin saada yleistettävä ja kattava aineisto 4.3-hankkeiden osallistujista. Jos vastauksia saataisiin noin 1000, sillä jo voitaisiin tehdä vaikutusarviota. Ylärajaa vastaajien määrälle ei ole. Koordinaatiohanke tulee markkinoimaan mittaristoa tilaisuuksissaan.

Anna Keto-Tokoi ja Marko Nousiainen kertoivat, että mittarit ovat räätälöityjä ja niitä voi jatkossakin soveltaa. Ne perustuvat aiemmin hyväksi havaittuihin kysymyksiin, joita on ollut mukana mm. THL:n väestötutkimuksissa. Osallisuusindikaattori ja Kykyviisari® ovat jo ennestään laajasti käytössä. Valtakunnallinen Aktiivinen Toimijuus -hanke, jossa THL on päätoteuttajana, on kiinnostunut pilotoimaan Syrjinnän kokemukset -kyselyä toiminnassaan.

Anna Keto-Tokoi ja Marko Nousiainen poistuivat kokouksesta klo 11:27.

6 Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta -teema: Vammaisten henkilöiden oikeuksien vahvistaminen -hankehaun hankevalinnat ja täydentävä haku

Juulia Hutri Hämeen ELY-keskuksesta kertoi Vammaisten henkilöiden oikeuksien vahvistaminen -hankehaun tilanteesta. Hakuilmoitus julkaistiin EURA2021-järjestelmässä ja haku oli auki 27.5.-30.8.2024. Rahoitusta haakuun oli varattu max. 3 miljoonaa euroa. Haku painottui erityisesti seuraaviin kehittämistavoitteisiin:

- Kehitetään ja jaetaan uusia toimintamalleja 1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain toimeenpanemiseksi: vammaisten henkilöiden asumispalvelut ja itsenäinen asuminen / vammaisten lasten ja heidän perheidensä palvelujen kehittäminen, esimerkiksi vammaisten lasten laitosasumisen korvaavat palvelut / vammaisille henkilöille tarkoitetun liikkumisen tuen palvelut, käyttäjäystävällisyys ja yksilölliset tarpeet
- Lisätään tietoisuutta eri keinoin, esimerkiksi tuotetaan materiaalia ja järjestetään koulutusta, vammaisten henkilöiden oikeuksista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä.

Jotta hanke voidaan esittää hyväksyttäväksi, sen tuli täyttää sekä yleiset valintaperusteet että saada erityistavoitekohtaisista valintakriteereistä riittävä pistemäärä. Hakukierroksen maksimipistemäärä oli 27 p, josta hakijan tuli saada vähintään puolet (13,5 p) voidakseen tulla rahoitetuksi.

Yleisten valintaperusteiden arviointi suoritettiin ELY-keskuksessa ja erityisten valintaperusteiden arviointi ja pisteytys sekä STM:ssä että ELY-keskuksessa. Ministeriöstä hakemusten arvioinnissa oli mukana kuusi henkilöä. 25.11.2024 pidettiin STM:n ja ELY-keskuksen yhteinen arviointikokous. STM:n ja ELY-keskuksen yhteinen valintaryhmä päätyi esittämään arvioinnin perusteella rahoitettavaksi kolmea hankekokonaisuutta:

- **Tukea itsenäiseen elämään** - Pirkanmaan hyvinvointialue, Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
- Uusia polkuja (UPO) - Kymenlaakson hyvinvointialue, Etelä-Karjalan hyvinvointialue ja Kehitysvammaliitto ry
- **VoimaVarha – perhekeskeinen työmalli vammaisen lapsen asumisen tukemisessa** -Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Näiden hankkeiden yhteenlaskettu tuen määrä on 1 868 155 euroa.

Neljätoista hanketta tai hankekokonaisuutta esitetään hylättäväksi joko yleisten valintaperusteiden täyttymättömyyden vuoksi tai liian alhaisten pisteiden vuoksi. Tiimeriin on viety sekä hyväksyttäväksi että hylättäväksi esitettävien hankkeiden hakemukset.

Henna Leppämäki täydensi esittelyä kertomalla, että STM:n näkemyksen mukaan nyt valittavat hankkeet täydentävät hyvin hakukierroksen tavoitetta palveluiden sisällön kehittämisen osalta, mutta täyttymättä jäi haun toinen painopiste eli tietoisuuden lisääminen valtakunnallisesti vammaisten henkilöiden oikeuksista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saajina. Tämä painopiste on kuitenkin STM:lle strategisesti erittäin merkittävä. Vammaispalvelulain uudistus on koko sosiaalihuollon kannalta merkittävä uudistus, jonka toimeenpanoon tarvitaan vaikuttavaa kehittämistoimintaa. Hyvinvointialueilla on tähän vain vähän mahdollisuuksia.

Koska toiseen painopisteeseen ei saatu hakemuksia, jotka olisivat päässeet läpi sekä yleisten valintaperusteiden että erityisten valintakriteerien arvioinnista, ja koska haakuun varatusta rahoituksesta jää käyttämättä noin 1,1 M€, sovittiin, että avataan täydentävä hankehaku. Myös edelliseltä hakukierrokselta rahoitusta jäi käyttämättä noin 700 000 €, jota voidaan mahdollisesti käyttää täydentävässä haussa. Juulia Hutri kertoi, että haun käynnistäminen jää vuodenvaihteen jälkeen. Puheenjohtaja totesi, että haun käynnistäminen on tarpeellista ja ajankohtaista.

Johtoryhmä puolsi esitettyjen kolmen hankkeen rahoittamista. Juulia Hutri lupasi ilmoittaa välittömästi kaikille hakijoille hankevalinnoista. Rahoitusneuvottelut käynnistetään mahdollisimman pian ja niihin kutsutaan mukaan myös STM:n edustus.

7 Vaikeasti työllistyvien tukeminen -teema haun ajankohta ja painopisteet

Jukka Anttila kertoi, että Vaikeasti työllistyvien tukeminen -teemaan on suunniteltu toista hankehakua vuoden 2025 alusta 10.1-10.3.2025 väliselle ajalle. Rahoitusta haakuun varataan 5,8 M€. Kalle Lautala täydensi esittelyä kertomalla, että haun sisältö tulee olemaan sama kuin ensimmäisellä kierroksella, jolloin saatiin hyviä hankehakemuksia. Tavoitteena on edelleen saada hankkeita, jotka toimivat koko ketjussa alkaen vaikeasti työllistyvien henkilöiden yksilöllisten lähtökohtien huomioimisesta ja erilaisten palveluiden oikea-aikaisesta yhteensovittamisesta aina työpaikkojen työllistämismalliin. Niina Kovanen kommentoi, että edellisessä haussa saadut hakemukset edistivät asioita, joihin ei ole rahoitusta esim. hallitusohjelmassa.

Katriina Päivinen Pohjois-Karjalan TE-toimistosta kysyi, miten tietoa hausta ja sen sisällöistä on viety työllisyysalueiden johtajille. Itä-Suomen alueella suuri osa TE-toimistojen asiakkuuksista on pitkäaikaistyöttömiä ja vaikeasti työllistyviä, joten rahoitus olisi siellä tärkeää. Jukka Anttila vastasi, ettei tietoa ole siitä, onko johtajia suoraan informoitu vaikeasti työllistyvien teemasta, mutta rakennerahasto-ELY:t toimittavat yhteisesti pari kertaa vuodessa ilmestyvää valtakunnallisten teemojen uutiskirjettä, joka toimitetaan mm. maakuntien yhteistyöryhmille. Jukka Anttilan mukaan voisi myös miettiä, kirjoitetaanko hakuilmoitukseen toive työllisyysalueiden kanssa tehtävästä monialaisesta yhteistyöstä. Jenni Wessman TEM:stä esitti, että KEHA-keskuksille voisi välittää tietoa teemasta Jaakko Westerlundin kautta; heillä on työllisyysfoorumi, johon työllisyysalueiden johtajat kokoontuvat, ja sitä kautta heidät tavoitettaisiin tietoiskuilla.

8 Seuraava johtoryhmän kokous

Johtoryhmän seuraava kokous pidetään tammikuussa 2025. Johtoryhmän jäsenille lähetetään Webropol -kysely sopivista ajankohdista lähiaikoina. Kokouksen ohjelmassa on Sukupuolten tasa-arvon edistäminen -teeman hankehaussa saatujen hankehakemusten käsittely ja rahoitettavaksi esitettyjen hankkeiden hyväksyntä.

Juulia Hutri Hämeen ELY-keskuksesta kertoi lyhyesti hakukierroksen tilanteesta. Hankehaku sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi päättyi 4.10.2024. Hakuun saapui 33 hakemusta, jotka muodostavat 17 arvioitavaa hankekokonaisuutta. Hakemusten arviointi on parhaillaan käynnissä ja ELY:n ja STM:n yhteinen valintatyöryhmä tekee esityksen rahoitettavista hankkeista kokouksessaan 9.1.2025.

Johtoryhmän seuraavassa kokouksessa voidaan käsitellä myös Vammaisten henkilöiden oikeuksien vahvistaminen -teeman täydentävää hankehakua.

9 Muut mahdolliset asiat

Muita asioita ei ollut.

Muistutettiin johtoryhmää siitä, että jäsenmuutokset pyydetään toimittamaan STM:n kirjaamoon tunnuksella VN/30090/2021

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:33.

Irmeli Järvenpää
Sihteeri

Annakaisa Iivari
Puheenjohtaja

Liitteet

Jakelu Johtoryhmän jäsenet ja varajäsenet
Johtoryhmän pysyvät asiantuntijat

Tiedoksi Vierailevat asiantuntijat tässä kokouksessa

VN/30128/2021-STM-39

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: